

Határforgalom-ellenőrzés és útiokmány-hamisítás 2005–2017 között¹

BALLA József²

A határforgalom ellenőrzése során felfedett közokirat-hamisítások számára és viszonylati megoszlására hatást gyakorolt az alkalmazott ellenőrzési technológia, illetve az, hogy Magyarország jelentős lépéseket tett és felkészült a schengeni tagságra. A közokirat-hamisítások módszereinek változása, egyértelműen összefüggésben van a hamisítás tárgyaként felhasznált okmányok biztonsági, védelmi elemeivel. Azon okmányok, amelyek a kor technológiai fejlettségéhez igazodó biztonsági elemeket tartalmaznak, kevésbé válnak a hamisítók „célpontjává”, mint azok, amelyek védelmi rendszere alacsony szintű.

Kulcsszavak: *határforgalom, határforgalom-ellenőrzés, biztonság, közokirat-hamisítás*

Magyarországon, a határforgalom-ellenőrzés tartalmi elemei tekintetében a 2004. év meghatározó jelentőséggel bírt, mert ekkor érkezett el az a sokak által „várva várt” időpont – nevezetesen 2004. május 1. –, amikor az ország az Európai Unió (a továbbiakban: EU) és a schengeni térség tagjává vált. A schengeni tagság nem a teljes jogú tagságot jelentette ebben az időpontban, mert az csak 2007. december 21-én következett be, több kelet-közép-európai országgal együtt,³ és a szárazföldi schengeni belső határon⁴ megszűnt a határellenőrzés.⁵ A légi határellenőrzésnél, a belső légi járatok⁶ határforgalom-ellenőrzésének megszüntetésére 2008. március 31-én került sor. Az EU-s

¹ A mű, a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” című kiemelt projekt, „A jó kormányzást célzó tény-alapú közszolgálat-fejlesztés hatásvizsgálata és kutatási megalapozása” alprojektjének, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem kiválósági programban/Egyed István Posztdoktori Programban az „Az úti okmányok hamisítási módszereinek és a határforgalom-ellenőrzési technológiák ok-okozati összefüggéseinek vizsgálata 1989–2016 között” címmel végzett kutatás keretében készült.

² Dr. BALLA József r. ezredes, docens, NKE Rendészettudományi Kar, Határrendészeti Tanszék
József BALLA dr., police colonel, docent, NUPS Faculty of Law Enforcement, Border Police Department
orcid.org/0000-0002-6113-5350, balla.jozsef@uni-nke.hu

³ A Tanács Határozata (2007. december 6.) a schengeni vívmányok rendelkezéseinek a Cseh Köztársaságban, az Észt Köztársaságban, a Lett Köztársaságban, a Litván Köztársaságban, a Magyar Köztársaságban, a Máltai Köztársaságban, a Lengyel Köztársaságban, a Szlovén Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban történő teljes körű alkalmazásáról (2007/801/EK).

⁴ Ausztria, Szlovákia, Szlovénia.

⁵ Határellenőrzés: a határon végzett, a határforgalom-ellenőrzésből és határőrizetből álló tevékenység, kizárólag a határ átlépésére irányuló szándék vagy az átlépés esetén, minden más októl függetlenül.

⁶ Olyan, kizárólag a tagállamok területéről induló, illetve oda érkező légi járat, amely harmadik ország területén nem szakítja meg az útját.

tagság nem jelentette a belső határokon a határellenőrzés megszüntetését, de a határforgalom-ellenőrzés tartalmi elemei vonatkozásában mégis egy változás kezdetét jelentette. Ez a változás a határőrséget is érintette, mivel megszűnt a kettős rendeltetése. A 2004-ben módosított alkotmány értelmében, 2005. január 1-jétől megváltozott a határőrség jogállása, országos hatáskörű, alapvetően rendészeti feladatokat ellátó, fegyveres rendvédelmi szervezetté vált.⁷ A határőrizetről és a Határőrségről szóló törvény 2005-ig az alábbiak szerint rendelkezett: „Az államhatár őrzése és védelme a fegyveres erők feladata. A Határőrség kettős rendeltetésű, sajátos jogállású és szerveztű fegyveres szerv, amely a haza katonai védelmét a fegyveres erőkre, a határrendészeti feladatait az e törvény rendelkezései, valamint a rá vonatkozó más törvények és jogszabályok alapján hajtja végre.”⁸

A határrendészeti feladatok mellett az államhatár védelmi feladatait is el kellett látnia. A védelem nem rendészeti, hanem katonai tartalommal bírt, amely a fogalmi meghatározásból is egyértelműen kitűnik: „Haditevékenységi mód, a harctevékenységek egyik formája, amelyet a csapatok a támadó ellenséggel szemben előre elkészített v. a harc folyamán elfoglalt és berendezett sávban, körletben, körzetben folytatnak.”⁹ Természetesen a határőrség, a kettős rendeltetése során is a rendészeti feladatainak keretében látta el a határforgalom ellenőrzését: „más hatóságokkal együttműködve ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat, biztosítja a határátkelőhelyek rendjét”.¹⁰ A határforgalom-ellenőrzés tartalmában már ekkor is érzékelhetővé vált az a schengeni eszme, hogy belépéskor a külföldieket alaposabban kell ellenőrizni: „A differenciálás oka az, hogy a tagállamok köz- és nemzetbiztonságát elsősorban kívülről fenyegetik veszélyek. Az illegális migráció egyre inkább összefonódik a szervezett bűnözéssel és új megjelenési formákat ölt.”¹¹ A kilépő külföldiek ellenőrzését alapvetően bűnmegelőzési célt indokolta: „Az ellenőrzés tartalma mindig függ az általános körülményektől és a konkrét helyzettől. Általában kiterjed annak ellenőrzésére, hogy a külföldi betartotta-e a schengeni területen és az adott tagállamban a tartózkodásra vonatkozó rendelkezéseket. Keresik a bűncselekmények elkövetésére utaló gyanúokat.”¹²

Ezen ellenőrzési szempontok majdani érvényesítésének ismeretében, 2004-ben módosult a határőrség határforgalom-ellenőrzésre vonatkozó szabályozása, és elkészült az új Útlevelezési Szabályzat.¹³ A határforgalom-ellenőrzéssel szemben támasztott követelményként továbbra is tartalmazta a *törvényes, biztonságos és kulturált* feladatvégrehajtást.¹⁴

⁷ Nagy (2010) 57–65.

⁸ 1997. évi XXXII. törvény a határőrizetről és a Határőrségről.

⁹ *Hadtudományi Lexikon* (1995) 1405.

¹⁰ 1997. évi XXXII. törvény a határőrizetről és a Határőrségről, 22. §.

¹¹ Sallai et al. (2000) 90.

¹² Sallai et al. (2000) 90.

¹³ Útlevelezési Szabályzat (2004)

¹⁴ Megjegyzendő, hogy a jelenleg hatályos, 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítása Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról nem tartalmaz ilyen követelményeket.

- A *törvényesség* alatt azt értette, hogy az ellenőrzés folyamatának valamennyi szegmensében érvényesíteni kell a működésre vonatkozó hatályos normákban és belső rendelkezésekben meghatározott előírásokat, amelyek betartását az átlépésre jelentkező utasoktól is meg kell követelni.
- A *biztonságosság* azt jelentette, hogy a kialakított és alkalmazott ellenőrzési rendszer képes garantálni a biztonságra veszélyt jelentő tényezők időben történő felismerését, és biztosítja a szükséges intézkedések megtételét.
- Az utasközpontú és a „szolgáltató”¹⁵ jellegű *kulturáltság* jelentette, amely akkor érvényesült, ha az utasok átléptetése udvarias, gyors,¹⁶ szakszerű volt, valamint biztosította az utasok szükségessé és lehetséges mértékű felvilágosítását.

A határforgalom-ellenőrzés ilyen jellegű végrehajtásának szemléletváltása már az 1990-es évek végén is tetten érhető volt a belső szabályozásban, de látható, hogy ennek a hangsúlyozását és érvényre juttatását a határőrség továbbra is kiemelt célként határozta meg. Megjelent az utasok szelektálása és az utaskategóriához igazodó differenciált ellenőrzése.¹⁷ A minimum¹⁸ és az alapellenőrzés¹⁹ fogalmilag is definiálásra került, amely a tömegellenőrzés keretében történő feladatvégrehajtás eredményes teljesítésének is alapul szolgált. Ez abban nyilvánul meg, hogy mindenkit csak a szükséges ideig kell ellenőrzés alá vonni, figyelemmel az általa, „személyével magában hordozott” biztonsági kockázati szintre. Az ellenőrzési technológia változtatása elengedhetetlen abban az esetben, ha a forgalom növekszik, de a határátkelőhelyek áteresztőkapacitása változatlan marad. Ha megvizsgáljuk a személyforgalom számszaki változásait az adott kutatásom két időintervallumára vonatkozóan, akkor egyértelműen bizonyítható, hogy szükséges és szükségszerű a szelektív és differenciált ellenőrzés alkalmazása.

¹⁵ Bendes Győző határőr dandártábornok, a Budapesti Határőr Igazgatóság igazgatójaként, a Határőrség szolgáltató jellegét erősítette azon szakmai meggyőződése, hogy a „[h]atárőrség mindaddig szolgált, amíg nem kell intézkedést foganatosítania”.

¹⁶ Fontos megjegyezni, hogy a gyorsaság soha nem mehet a biztonság rovására. Az ellenőrzésnek a szükséges ideig, de lehetőség szerint várakozásmentesen kell megtörténnie.

¹⁷ A szelektív és a differenciált ellenőrzés részletes elemzése, vizsgálata és újrafogalmazása, a *Határforgalom-ellenőrzés és úti okmány hamisítás 1996–2004 között* című tanulmányomban olvasható. Balla (2017b)

¹⁸ Minimum ellenőrzés: a határforgalom ellenőrzése során a személyek, járművek, szállítmányok határátlépési feltételeinek megállapítása az okmányok vizsgálatával, valamint a járművek megsemmisítésével történik.

¹⁹ Alapellenőrzés: az alapellenőrzés keretében kell vizsgálni a személyek, járművek, szállítmányok átléptetéséhez szükséges feltételek meglétét, illetve az ellenőrzés során felmerült jogszabálysértés gyanújára utaló körülmény esetén, a jogsértő cselekmény bizonyítása, illetve kizárása érdekében végzett ellenőrzés.

1. táblázat: A személyforgalom alakulása 1980–1990 között. Forrás: Balla (2017b) 307.

A személyforgalom alakulásának kimutatása		
Év	Fő	Változás főben
1980	41 933 366	–
1981	44 426 822	+2 493 456
1982	31 461 116	–12 965 706
1983	35 146 587	+3 685 471
1984	42 566 435	+7 419 848
1985	45 205 933	+2 639 498
1986	49 968 273	+4 762 340
1987	56 304 561	+6 336 288
1988	62 609 962	+6 305 401
1989	90 857 335	+28 247 373
1990	112 026 533	+21 169 198

2. táblázat: A személyforgalom alakulása 1998–2016 között. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

A személyforgalom alakulásának kimutatása		
Év	Fő	Változás főben előző évhez viszonyítva
1998	95 433 841	–
1999	82 417 724	–13 016 117
2000	87 843 629	+5 425 905
2001	87 562 205	–281 424
2002	93 809 467	+6 247 262
2003	96 829 291	+3 019 824
2004	104 126 299	+7 297 008
2005	111 219 066	+7 092 767
2006	113 135 156	+1 916 090
2007	117 042 051	+3 906 895
2008	35 458 676	–81 583 375
2009	32 897 474	–2 561 202
2010	33 278 636	+381 162
2011	34 042 418	+763 782
2012	33 591 347	–451 071
2013	34 531 912	+1 391 636
2014	37 774 508	+3 242 596
2015	42 225 872	+4 451 364
2016	50 795 514	+8 569 642
2017	53 576 495	+2 780 981

A számadatok vizsgálatából többféle következtetést is le tudunk vonni. Én most négy időpontra helyezem a hangsúlyt:

- Az első a rendszerváltozás időszaka (1989–1990), amikor *+21 169 198 fő* határforgalmi ellenőrzése történt meg, amely *23%-os növekedést* jelentett. Ha az évtized forgalomnövekedését nézzük – 1980–1990 tekintetében –, akkor ez *+70 093 167 főt és 167%-os növekedést jelentett*. Természetesen további ok-okozati összefüggések megállapítását és következtetések levonását tenné lehetővé, ha viszonylati, irány és állampolgársági összetételben is megtörténne az elemzés, viszont ez most nem célja a tanulmánynak. A cél az, hogy egy megközelítésből – természetesen több szempont alapján is lehet vizsgálni – rávilágítsak az ellenőrzés tartalmi elemeinek szükség szerinti változtatásának igényére.
- A második időszak Magyarország európai uniós csatlakozásáig terjed, ahol azt tapasztalhatjuk, hogy a rendszerváltozással eljött „szabadság” – amely az utazás szabadságára vonatkozik ebben az esetben – utáni években fokozatosan csökkenő utasforgalmat jelentett. A határátlépésre jelentkezők száma 2003-ban nem érte el az 1990-es adatot, és *15 197 242 fős csökkenés* realizálódott.
- A harmadik időszakban, a 2004-es EU-s csatlakozás ismét a forgalom, növekedési „pályára állását” eredményezte, mert *12 915 752 fővel többen léptek át* az államhatáron *2007-ben, mint 2004-ben*. A 2007-es személyforgalomból *42 272 894 fő a magyar-osztrák viszonylatú határátkelőhelyeken közlekedett, amely az összforgalom 36%-át jelentette*. (1998-ban a magyar-osztrák viszonylatú határátkelőhelyeken *33 049 315 fő* lépett át, amely az összforgalom 35%-át tette ki. Ebből arra lehet következtetni, hogy az ottani forgalom összforgalomhoz viszonyított aránya állandónak tekinthető.)
- A negyedik időszak, Magyarország teljes jogú schengeni tagságát követő időszak, amikor szembeűnő a drasztikus forgalomcsökkenés, amely természetesen abból következett be, hogy a 2225 km-ből, 1111 km belső határrá vált, és megszűnt a határellenőrzés, amely magában foglalja a határforgalom-ellenőrzés megszüntetését is. Ha ennek függvényében vizsgáljuk meg a 2007 és 2008 adatait, akkor a *81 583 375 fős csökkenés* azt mutatja, hogy az összforgalom közel *70%-a* – ebben az esetben a két év forgalmát állandónak tekintetem, mint összforgalom és külső határszakasz forgalma – *belső határokon realizálódott*. Ez azt jelenti, hogy közokirat-hamisítások számának alakulása a forgalom nagyságával arányosan változhat, természetesen ez jelentősen függhet a forgalom állampolgársági összetételétől. A *2008-tól 2017-ig* terjedő időszakban szintén egy jelentős forgalomnövekedést tapasztalunk, pontosan *+18 117 819 főt, ami 51%-os növekedés*.

Az 1997–2004 között, a határőrség által felfedett közokirat-hamisítások módszereinek vizsgálatával már részletesen foglalkoztam előző tanulmányomban.²⁰ A közokirat-

²⁰ Balla (2017a) 373–397.

hamisítások elkövetési módszereinek összehasonlítása több szempontból is nehéz, és sokszor megoldhatatlan feladatnak bizonyul. Ennek több objektív oka van. Az első például az, hogy milyen szintű a határátlépéshez felhasznált okmány(ok) biztonsági védelme, vagyis mi az, amit hamisítani lehet/érdemes abban. Fontos az is, hogy milyen eljárással történik az adatrögzítés, mert az hatással van/meghatározza/befolyásolja a hamisítás módszerét is.

A példa szemléltetésére, a rendszerváltozás időszakában, érvényben lévő, *magyar 1984 M útlevél adatos oldalának*²¹ egyszerű megfigyeléséből adódóan megállapítható, hogy az akkori technikai és technológiai fejlettségi szintnek megfelelően történt az útlevél megszemélyesítése. A személyes adatok, magára a biztonsági papírra kerültek, nyomtatási eljárással úgy, hogy azokat nem biztosította még fólia sem a hamis ellen. Ebből adódóan, ha ez az okmány volt a hamisítás tárgya, akkor a törlés/átírás módszere alkalmazva – amely mechanikai vagy vegyi törlés – viszonylag egyszerűen végrehajtható volt az adatok változtatása – természetesen a hamisítás minőségétől jelentősen függött, hogy milyen mértékűek voltak a felfedést segítő hamisítási jegyek. Ezen megszemélyesítéssel ellentétben, a hagyományosan ragasztott fényképeket már egy nedvesbéllyegző lenyomattal és fóliával is biztosították a fényképcsere hamisítási módszer ellen.

Ha ezen okmány mellett megvizsgáljuk a *2006-tól kiadott magyar magánútlevél*²² adatos oldalát, akkor azt tapasztaljuk, hogy a hamisítás elleni védelem rendszere olyan szintet ért el, amelynél az egyes biztonsági elemek között is korrelációs kapcsolat van, vagyis azok is egymásra épülnek, és hamisítási láncolatokat kell annak érdekében elkövetni, hogy egy adat változtatása megtörténhessen. Ennek következtében viszont növekszik a hamisítási jegyek száma és az esélye a hatóság általi felfedésének. Ezen két logikai okfejtés alapján is levonható az a következtetés, hogy a hamisítás tárgyát alapvetően azok az okmányok alkotják, amelyeknek az okmányvédelmi rendszere alacsonyabb szintű. Azon biztonsági okmányok, amelyek az okmányvédelmi „fejlettség” legmagasabb szintjén állnak, viszonylag alacsonyabb számban válnak a hamisítás tárgyává, mivel szinte a nullával egyenlő annak az esélye, hogy a jogtalan/külső beavatkozást az ellenőrzésre jogosult hatóságok munkatársai ne vegyék észre.

A világ országainak úti okmányai között ma is vannak olyanok, amelyek kevésbé védettek, és nem biztos, hogy alkalmasak arra, hogy a schengeni külső határok átlépésére jogosítsák fel a tulajdonosát. Magyarország kormányrendeletben rögzíti azon útlevelek felsorolását, amelyeket nem ismer el arra, hogy azzal Magyarországra utazzanak és tartózkodjanak:

²¹ Az említett okmány adathordozó oldalának képi megjelenítése megtalálható Som Krisztián könyvében. Som (2014) 258. A világ szinte valamennyi országára vonatkozóan, a biztonsági okmányok képi információi megtalálhatóak az EDISON okmánynyilvántartó rendszerben, amely bárki számára elérhető az interneten. Forrás: www.edisontd.net/ (2018. 02. 11.)

²² Az útlevél egyes képi információi megtalálhatóak az okmány gyártását végző Pénzjegynyomda honlapján. Forrás: www.penzjegynyomda.hu/fuzetokmanyok/ (2018. 02. 11.)

1. „Szomália által kiállított magán-, szolgálati és diplomata és különleges útlevél
2. Irak által kiállított magán-, szolgálati és diplomata-útlevél »M«, »N« és »S« sorozata
3. Nigéria által kiállított, laminált adatoldalt tartalmazó magánútlevél »A« és »AA« sorozata
4. Csád által kiállított különleges útlevél.”²³

Az, hogy milyen okmány jogosítja fel a tulajdonosát a schengeni külső határok átlépésére, egy külön eljárásrendnek a része, amelyet az Európai Parlament és Tanács 1105/2011/EU határozata²⁴ részletesen szabályoz. A határozat megalkotásával fontos változás, hogy a tagállamoknak már nincs lehetőségük arra, hogy „függőben” hagyják egy harmadik ország adott okmányára vonatkozó „státuszát”, vagyis nem teheti meg, hogy nem nyilatkozik az elfogadásról vagy elutasításról.

„(1) A tagállamok az úti okmányok listájának közlését követő három hónapon belül értesítik a Bizottságot a listán szereplő úti okmányok elismerésére vagy el nem ismerésére vonatkozó álláspontjukról.

(2) Amennyiben a tagállam elmulasztja álláspontjának az (1) bekezdésben említett határidőn belüli közlését, a kérdéses úti okmány mindaddig elismertnek tekintendő, amíg ez a tagállam értesítést nem küld annak el nem ismeréséről.”²⁵

Ebből az elismerési rendből adódóan a tagállamoknak érdeke, hogy lehetőleg az adott három hónapos időintervallumon belül vizsgálat tárgyává tegyék az adott okmányt/okmányokat, és nyilatkozzanak az elfogadásról vagy elutasításról. Természetesen lehet olyan objektív akadály, hogy a tagállam nem rendelkezik az adott mintaeredeti okmánnyal – olyan mintaeredeti okmánnyal, amely a megszemélyesítést is tartalmazza –, és nem tudja megvizsgálni az okmány védelmi rendszerét. Nem tud következtetést levonni arra vonatkozóan például, hogy az okmány minden egyes okmányelemének védelme és a megszemélyesítési technikája is megfelelő védelmet biztosít a hamisítás ellen, vagy egyszerű eszközökkel és módszerekkel a tömegellenőrzés során is egyértelmű döntést lehet hozni az okmány eredetiségére vonatkozóan. Ha a tagállam például ezen objektív tényező miatt nem nyilatkozik a megadott időpontra, akkor előfordulhat az, hogy olyan okmánnyal is át lehet lépni a schengeni külső határt, amely minimális szinten sem felel meg a vizsgálati szempontok legalapvetőbb biztonsági szintjének. Véleményem szerint, Magyarország biztonsága szempontjából az a követendő eljárás, hogy addig, amíg nem biztosított a mintaeredeti okmány vizsgálata – akár a tagállamok közötti okmánybiztosítással –, addig az okmány „el nem ismerésére” vonatkozó álláspontot kell kifejezni és lenyilatkozni. Ebben az esetben kisebb a kockázati tényező, és ha indokolt, akkor később is el lehet ismerni az okmányt.

²³ 328/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállított, magyarországi beutazás céljából elismert okmányok meghatározásáról.

²⁴ Az Európai Parlament és Tanács 1105/2011/EU határozata (2011. október 25.) a külső határok átlépésére jogosító és vízummal ellátható úti okmányok listájáról, valamint az e lista összeállítására irányuló eljárás meghatározásáról.

²⁵ Az Európai Parlament és Tanács 1105/2011/EU határozata, 4. cikk.

Miért csak Magyarország biztonságát említem ebben a szövegekörnyezetben? Azért, mert minden tagállam külön-külön nyilatkozik, és előfordulhat az, hogy Magyarország elmulasztja a nyilatkozattételt egy okmányra vonatkozóan, amelyet Ausztria, Szlovénia és Szlovákia is „el nem ismert” státuszúnak minősített, tehát oda nem utazhat a tulajdonosa és nem is tartózkodhat ott. Természetesen a belső határon nincs határellenőrzés, de a schengeni térség területén, kockázatelemzés alapján végrehajtott ellenőrzés során megállapítható a jogszerűtlen tartózkodás ezen országokban.

A példa kedvéért, maradva Szomália útleveleinek elismerésénél, látható, hogy jelentősen megoszlik a tagállamok véleménye.

3. táblázat: Szomália útleveleinek elismeréséről. Forrás: www.consilium.europa.eu/prado/hu/prado-recognised-documents.html (2018. 01. 29.)²⁶

SOMALIA	BNL	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IT	LV	LT	HU	MT	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	IS	NO	CH/LI	
Ordinary passport <i>Barsaboor</i>					C				C	C1				C2		C							C3	
Diplomatic passport <i>Barsaboor diblomaasi</i>			C4		C				C	C1				C2		C			C5					
Service passport <i>Barsaboor shoo</i>					C				C	C1				C2		C								
Special passport																								

Visszatérve a módszerek összehasonlítás-alapú vizsgálatára, másik tényezőként kell figyelembe venni azt az igényt, hogy miről kell statisztikai adatot gyűjteni. Az igény folyamatosan változhat és változik is. Ezt kijelenthetem, a húsz évet felölelő kutatási időintervallum statisztikai adatainak vizsgálatából és sok esetben az adatok hitelességének és adott hamisítási módszerbe sorolásának nehézségéből is. Minden szakmai/elemezési igényre kiterjedő, minden összefüggést vizsgáló, megbízható adatbázis 2010-től áll rendelkezésre a Nemzeti Komplex Okmány-nyilvántartó Rendszer²⁷ (NEKOR) által, amely 52 szempont alapján és ezek egyedi kombinációi szerint (keresztműveletekkel) ad lehetőséget az elemzésekre.

A 2010 előtti évekre vonatkozóan, már a módszerek tekintetében is nehéz megbízható adatokat kutatni, mivel sem a határőrségnek, sem a rendőrségnek nincs adatszolgáltatási kötelezettsége a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) irányába

²⁶ Elismert úti okmányok:

Az elismert úti okmányok listái megtalálhatóak az Európai Unió PRADO rendszerében. Elérhetőség: www.consilium.europa.eu/prado/hu/prado-start-page.html (2018. 01. 29.)

PRADO (Public Register of Authentic travel and identity Documents Online – Eredeti úti és személyazonosító okmányok nyilvános online adatbázisa): a FADO harmadik szintje, amely interneten elérhető, és korlátozott tartalmú információt biztosít az eredeti úti, személyazonosító és egyéb jogosultságot igazoló okmányok biztonsági elemeiről. Az adatbázisban tárolt adatok nem minősítettek, így mindenki hozzáférhet.

FADO (False and Authentic Documents Online – Hamis és eredeti okmányok online rendszere): olyan európai uniós rendszer, amely eredeti, hamis és hamisított úti, személyazonosító és egyéb jogosultságot igazoló okmányok biztonsági elemeinek leírásait, valamint közokirat-hamisításokkal kapcsolatos információkat tartalmazza, azok képi megjelenítéseivel együtt. Az adatbázisban tárolt adatok nagy része minősített, ezért a tagállamok hozzáférése korlátozott.

²⁷ Nemzeti Komplex Okmány-nyilvántartó Rendszer (NEKOR): a rendőrség informatikai rendszere, amely eredeti, hamis és hamisított úti, személyazonosító és egyéb jogosultságot igazoló okmányok biztonsági elemeinek leírásait, valamint közokirat-hamisításokkal kapcsolatos információkat tartalmaz, azok képi megjelenítéseivel együtt.

az ilyen jellegű adatokra. A személy- és a járműforgalom kutatható a KSH adatbázisában, de a felfedett közokirat-hamisítások megoszlása, például módszer, elkövető honossága, felhasznált okmány honossága, viszonylat, irány, határátkelőhely szerint sem tettenérhető.

A határőrség égisze alatt még készültek nyomtatott, féléves és éves közokirat-hamisítási dokumentációk/jelentések, de az informatikai rendszerek térhódításával együtt ezek készítése is háttérbe szorult, illetve adattartalmuk is az említett hiányosságokkal rendelkezett. Az éves jelentések alapvetően csak minimális számadatot tartalmaztak, összehasonlítva az előző közokirat-hamisítási statisztikáival, ami nem alkalmas az elemzések elvégzéséhez. Az adatok összegyűjtésére, alapvetően az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály Dokumentációs, valamint Határrendészeti és Kompenzációs Osztályán fellelhető elektronikus adatbázisok adnak lehetőséget, amelyek szintén sok esetben hiányosak és nincsenek iktatva. Én ezen kutatási módszerek alkalmazásával készítettem el a vizsgált időszak közokirat-hamisítási módszereinek összefoglaló táblázatát.

Bizom abban, hogy ez alapot szolgáltathat a későbbi tudományos művek elemzéseihez is, valamint arra, hogy objektív alapú, tudományos vitát is elindítson a közokirat-hamisítás statisztikai kordokumentumainak egységes elemzéséhez.

4. táblázat: A határőrség által felfedett közokirat-hamisítás módszerei 1997–2004 között.
Készítette: Balla (2017a) 392.

Év	Közokirat-hamisítás módszerei							
	Személy- csere	Fénykép- csere	Átírás/ törlés	Lapcsere, laphiány	Vízum, tartózkodási engedély hamisítása	Bélyegző- lenyomat hamisítása	Hamis, fiktív útlevél	Biankó útlevél
1997	206	1017	632	137	149	127	94	24
1998	412	2077	305	113	202	98	101	57
1999	335	1462	143	112	241	104	160	47
2000	188	1330	141	148	268	78	206	30
2001	199	1354	146	125	352	80	128	48
2002	140	782	124	115	326	193	142	17
2003	392	731	124	130	717	363	179	29
2004	315	820	174	168	1244	428	154	23

5. táblázat: A határőrség (2005–2007) és rendőrség (2008-tól) által felfedett közokirat-hamisítás módszerei 2005–2017 között. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Év	Közokirat-hamisítás módszerei								
	Személycseré	Fénykép-cseré	Átírás/törlés	Lapcsere, laphiány	Vízum, tartózkodási engedély hamisítása	Bélyegző-lenyomat hamisítása	Hamis, fiktív útlevél/okmány	Biankó útlevél	Összesen
2005	447	608	217	231	3196	495	216	46	5456
2006	327	420	305	237	951	466	470	32	3208
2007	253	176	185	72	375	264	928	19	2272
2008	32	68	188	30	301	168	488	7	1282
2009	47	59	86	18	172	140	526	40	1088
2010	53	46	282	24	325	397	128	53	1308
2011	75	34	53	18	283	520	447	24	1454
2012	40	18	53	9	185	796	387	16	1504
2013	56	15	88	24	191	977	421	17	1789
2014	77	38	64	31	179	1227	501	23	2140
2015	68	43	80	35	145	1308	513	18	2210
2016	42	3	77	34	99	1102	492	12	1861
2017	98	7	120	15	109	1269	469	57	2144

Az adatokat többféle szempontrendszer, összefüggések alapján is lehet vizsgálni, de most alapvetően csak „egyszerű” következtetéseket igyekszem levonni az alábbiak szerint:

- a) *Magyarország európai uniós csatlakozási „időszaka” szempontjából (2004–2005):*
- a közokirat-hamisítások száma 3326-ról 5456-ra változott, ami 64%-os növekedés;
 - a személycserék száma 42%-kal növekedett (+132), 315-ről 447-re;
 - a fényképcserék száma 26%-kal csökkent (–212), 820-ról 608-ra;
 - a törlések/átírások száma 25%-kal növekedett (+43), 174-ről 217-re;
 - a lapcsere, laphiány száma 38%-kal növekedett (+63), 168-ról 231-re;
 - a vízum és a tartózkodási engedély hamisítások száma 157%-kal növekedett (+1952), 1244-ről 3196-ra;
 - a bélyegzőlenyomat-hamisítás 16%-kal növekedett (+67), 428-ról 495-re;
 - a hamis/fiktív útlevélek/okmányok száma 40%-kal növekedett (+70), 154-ről 224-ra;
 - a biankó okmányok száma 100%-kal növekedett (+23), 23-ról, 46-ra.

A fényképcserék számának csökkenésétől eltekintve valamennyi hamisítási típus esetében növekedés következett be. A fényképcserék számának folyamatos és jelentős csökkenését – 1997-ben még 1017 fényképcseré felfedése történt a közel azonos személyforgalom mellett – egyértelműen az okmányok adatok oldalának és a fénykép/arckép

rögzítésének, valamint hamisítás elleni védelmének fejlődése eredményezi. A 2005-ös adatokból megállapítható, hogy a hamisítók „keresztüzébe” nem az úti okmányok, hanem az egyéb jogosultságot igazoló okmányok kerültek, mint a vízum és a tartózkodási engedély. Jelzés értékű még a bélyegző lenyomatok hamisítása, amelyekkel a jogszerű tartózkodás legalizálása a cél.

b) *Magyarország teljes jogú schengeni tagsága és a határőrség megszűnésének „időszaka” szempontjából (2007–2008):*

- a közokirat-hamisítások száma 2272-ről, 1282-re változott, ami 44%-os csökkenés;
- Ennél a csökkenésnél mindenképpen figyelemmel kell lenni arra a korábbi megállapításra, hogy az összforgalom száma 70%-kal csökkent. Ha a forgalomhoz így arányosítom a közokirat-hamisításokat, akkor a 2007-es 2272 esethez viszonyítva 70%-kal kellett volna csökkenni a felfedéseknek, ami 1590, és a 30%-os külső határos személyforgalom arányához viszonyítottan 682 közokirat-hamisítás felfedése lett volna az előre prognosztizálható. A valóságban azonban nem ez történt. A rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet pontosan megállapítani a viszonylatok és irány szerinti adatokat. Az viszont tényként kezelhető, hogy a korábbi, belső határon, belépő irányban felfedett közokirat-hamisítások egy része a schengeni külső határszakasz kilépő irányába tevődött át. Véleményem szerint, ezért nem lett olyan arányú és mértékű a csökkenés, mint a személyforgalomban.
- a személycserék száma drasztikusan, 87%-kal csökkent (–221), 253-ról 32-re;
- a fényképcserék száma 61%-kal csökkent (–108), 176-ról 68-ra;
- a törlés/átírások száma szinte azonos (+3), 185-ről 188-ra növekedett;
- a lapcsere, laphiány száma 58%-kal csökkent (–42), 72-ről 30-ra;
- a vízum és a tartózkodási engedély hamisítások száma 20%-kal csökkent (–74), 375-ről 301-re;
- a bélyegző lenyomat hamisítás 36%-kal csökkent (–96), 264-ről 168-ra;
- a hamis/fiktív útlevelek/okmányok száma 47%-kal csökkent (–440), 928-ról 488-ra;
- a biankó okmányok száma 63%-kal csökkent (–12), 19-ről 7-re.

Jelzésértékűnek kell tekinteni a *személycserék és a fényképcserék nagyobb arányú csökkenését*, valamint azt, hogy a *törlések/átírások száma a forgalom 70%-os csökkenése ellenére szinte állandó maradt*. Továbbra is meghatározó a jogosultságot igazoló vízumok és a tartózkodási engedélyek hamisítási számának kisebb mértékű csökkenése.

Ha arányosítom az elkövetési módszereket az adott év közokirat-hamisítási összegéhez, akkor az alábbiakat tapasztaljuk:

Arányaiban a *személycserék száma jelentősen csökkent*, míg a *törlés/átírás és a vízum és a tartózkodási engedély hamisítások száma növekedett*, amit a 6. táblázat is jól szemléltet.

6. táblázat: A határőrség (2007) és rendőrség (2008) által felfedett közokirat-hamisítás módszerei 2007–2008 között. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Év	Közokirat-hamisítás módszerei								
	Személy-csere	Fénykép-csere	Átírás/törlés	Lapcsere, laphiány	Vízum, tartózkodási engedély hamisítása	Bélyegzőlenyomat hamisítása	Hamis, fiktív útlevél/okmány	Biankó útlevél	Összesen
2007	253 (11%)	176 (8%)	185 (8%)	72 (3%)	375 (17%)	264 (12%)	928 (41%)	19 (1%)	2272
2008	32 (2%)	68 (5%)	188 (15%)	30 (2%)	301 (23%)	168 (13%)	488 (38%)	7 (1%)	1282

c) a 2017-es adatok vizsgálata az elkövetési módszereknek az adott év közokirat-hamisítási összegéhez viszonyított arányszámaival:

- a fényképcsere szinte megszűnt – ez eredménye lehet az integrált arcképek alkalmazásának és a hamisítás elleni, többszintű biztosításoknak, a másodlagos arcképek alkalmazásának és az elektronikus adathordozón/chipen tárolt arcképeknek.
- jelentősen, mondhatni drasztikusan növekedett bélyegzőlenyomat hamisításainak száma, amely a schengeni térség területén történő jogszerű tartózkodás legalizálásának az „eszközévé” vált.

7. táblázat: A rendőrség által felfedett közokirat-hamisítás módszerei 2017-ben. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Év	Közokirat-hamisítás módszerei								
	Személy-csere	Fénykép-csere	Átírás/törlés	Lapcsere, laphiány	Vízum, tartózkodási engedély hamisítása	Bélyegzőlenyomat hamisítása	Hamis, fiktív útlevél/okmány	Biankó útlevél	Összesen
2017	98 (5%)	7 (0%)	120 (6%)	15 (1%)	109 (5%)	1269 (59%)	469 (22%)	57 (3%)	2144

- d) húsz év tekintetében vizsgálva az elkövetési módszereknek az adott év közokirat-hamisítási összegéhez viszonyított arányszámait:
- egyértelműen megállapítható, hogy az útlevélek biztonsági elemeinek fejlődése egy jelentős, trendbeli átrendeződést eredményezett;
 - szinte elképzelhetetlen volt 1997-ben, hogy a fényképcserre mint elkövetési mód, egyszer megszűnik, és most ennek lehetünk a szemtanúi;
 - a bélyegző lenyomat hamisítások száma pedig közel tizenkétszeresére emelkedett.

8. táblázat: A határőrség (1997) és rendőrség (2017) által felfedett közokirat-hamisítás módszerei. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Év	Közokirat-hamisítás módszerei								
	Személy- csere	Fénykép- csere	Átírás/ törítés	Lapcsere, laphiány	Vízum, tartózkodási engedély hamisítása	Bélyegző- lenyomat hamisítása	Hamis, fiktív útlevél/ okmány	Biankó útlevél	Összesen
1997	206 (9%)	1017 (43%)	632 (26%)	137 (6%)	149 (6%)	127 (5%)	94 (4%)	24 (1%)	2386
2017	98 (5%)	7 (0%)	120 (6%)	15 (1%)	109 (5%)	1269 (59%)	469 (22%)	57 (3%)	2144

A hamisítás tárgya és a módszereinek további elemzése érdekében készítettem a 2010–2017-es időintervallumra, éves bontású kimutatásokat, amelyek alapvetően a határátlépéshez közvetlenül kapcsolódó okmányokat tartalmazzák, így az 5. táblázatban található éves összes közokirat-hamisítás száma eltérő a 9–12. táblázatok összegző számától.

A már többször említett bélyegzőlenyomat hamisítási számának emelkedésére, a hamisítás módszere ad további magyarázatot, amely szerint alapvetően az utánzott lenyomatok száma az, ami meghatározó tényezővé vált.

Szintén kiemelendő, hogy az személyi igazolványok, vízumok és az útlevélek esetében is jelentős mértékben van jelen az utánzatok alkalmazása, amely szintén azt bizonyítja, hogy az eredeti okmányok tartalmi hamisítását – azok védelmi elemei miatt – inkább nem kísérlik meg, hanem inkább egy homogén utánzatot készítenek.

9. táblázat: 2010 és 2011-es határforgalom-ellenőrzéssel közvetlenül összefüggő okmányok hamisítás tárgya és módszere. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Biankó jogtalan kitöltése	8
	Egyéb	9
	Törlés/átírás	151
	Utánzat	229
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	7
	Egyéb	4
	Fényképcseré	21
	Törlés/átírás	4
	Utánzat	141
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	21
	Egyéb	1
	Fiktív okmány	1
	Törlés/átírás	4
	Utánzat	41
Útlevel	Biankó jogtalan kitöltése	2
	Egyéb	5
	Eltávolított (hiányzó) vízum	11
	Fényképcseré	22
	Fiktív okmány	1
	Lapcsere	6
	Laphiány	18
	Törlés/átírás	22
	Utánzat	14
	Utánzott adatoldal	20
Vízumbélyeg	Biankó jogtalan kitöltése	6
	Egyéb	2
	Törlés/átírás	83
	Utánzat	166
Személycsere	Személycsere	53
Mindösszesen		1073

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Egyéb	30
	Intellektuális hamisítás	2
	Laphiány	1
	Törlés/átírás	137
	Utánzat	350
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	3
	Fényképcseré	12
	Fiktív okmány	6
	Törlés/átírás	10
	Utánzat	123
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	52
	Törlés/átírás	8
	Utánzat	49
Útlevel	Biankó jogtalan kitöltése	7
	Egyéb	8
	Eltávolított vízum	17
	Fényképcseré	11
	Fiktív okmány	6
	Lapcsere	1
	Laphiány	15
Törlés/átírás	20	
Utánzat	29	
	Utánzott adatoldal	32
Vízumbélyeg	Biankó jogtalan kitöltés	2
	Eltávolított (hiányzó) vízum	2
	Fényképcseré	1
	Törlés/átírás	50
	Utánzat	119
Személycsere	Személycsere	75
Mindösszesen		1103

10. táblázat: 2012 és 2013-as határforgalom-ellenőrzéssel közvetlenül összefüggő okmányok hamisítás tárgya és módszere. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Egyéb	6
	Intellektuális hamisítás	14
	Törlés/átírás	171
	Utánzat	605
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	3
	Egyéb	1
	Fényképcsere	5
	Fiktív okmány	4
	Intellektuális hamisítás	2
	Törlés/átírás	9
	Utánzat	90
	Utánzott adatoldal	1
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	24
	Egyéb	1
	Törlés/átírás	1
	Utánzat	41
Útlevel	Biankó jogtalan kitöltése	4
	Egyéb	4
	Eltávolított (hiányzó) vízum	15
	Fényképcsere	9
	Fiktív okmány	3
	Intellektuális hamisítás	18
	Lapcsere	2
	Laphiány	7
	Törlés/átírás	15
	Utánzat	17
	Utánzott adatoldal	17
Vízumbélyeg	Eltávolított (hiányzó) vízum	4

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Egyéb	5
	Intellektuális hamisítás	8
	Törlés/átírás	214
	Utánzat	750
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	6
	Egyéb	2
	Fényképcsere	10
	Fiktív okmány	3
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	16
	Utánzat	108
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	10
	Fiktív okmány	1
	Törlés/átírás	11
	Utánzat	48
Útlevel	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Egyéb	6
	Eltávolított (hiányzó) vízum	18
	Fényképcsere	2
	Fiktív okmány	2
	Intellektuális hamisítás	2
	Lapcsere	5
	Laphiány	19
	Törlés/átírás	43
	Utánzat	20
	Utánzott adatoldal	21
Vízumbélyeg	Eltávolított (hiányzó) vízum	3
	Törlés/átírás	47

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
	Fényképcsere	1
	Törlés/átírás	32
	Utánzat	81
Személycsere	Személycsere	40
Mindösszesen		1247

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
	Utánzat	71
Személycsere	Személycsere	56
Mindösszesen		1509

11. táblázat: 2014 és 2015-ös határforgalom-ellenőrzéssel közvetlenül összefüggő okmányok hamisítás tárgya és módszere. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Intellektuális hamisítás	98
	Törlés/átírás	275
	Utánzat	854
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	6
	Fényképcsere	18
	Fiktív okmány	1
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	15
	Utánzat	171
	Utánzott adatoldal	2
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	21
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	4
	Utánzat	48
Útlevél	Biankó jogtalan kitöltése	7
	Egyéb	4
	Eltávolított (hiányzó) vízum	12
	Fényképcsere	18
	Fiktív okmány	1
	Intellektuális hamisítás	6
	Lapcsere	3

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Egyéb	3
	Intellektuális hamisítás	5
	Törlés/átírás	144
	Utánzat	1156
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	8
	Fényképcsere	4
	Fiktív okmány	1
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	14
	Utánzat	145
	Utánzott adatoldal	1
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	15
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	4
	Utánzat	32
Útlevél	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Egyéb	3
	Eltávolított (hiányzó) vízum	13
	Fényképcsere	39
	Lapcsere	8
	Laphiány	27

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
	Laphiány	28
	Törlés/átírás	24
	Utánzat	23
	Utánzott adatoldal	41
Vízumbélyeg	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Egyéb	2
	Fényképcseré	1
	Törlés/átírás	6
	Utánzat	95
Személycsere	Személycsere	77
Mindösszesen		1864

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
	Törlés/átírás	30
	Utánzat	40
	Utánzott adatoldal	60
Vízumbélyeg	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Eltávolított (hiányzó) vízum	2
	Törlés/átírás	13
	Utánzat	77
Személycsere	Személycsere	68
Mindösszesen		1916

12. táblázat: 2016 és 2017-es határforgalom-ellenőrzéssel közvetlenül összefüggő okmányok hamisítás tárgya és módszere. Készítette: a szerző, az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által biztosított adatok alapján

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Egyéb	9
	Intellektuális hamisítás	5
	Törlés/átírás	105
	Utánzat	983
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	8
	Egyéb	1
	Fényképcseré	1
	Törlés/átírás	5
	Utánzat	104
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	15
	Törlés/átírás	9
	Utánzat	31
	Utánzott adatoldal	1
Útlevel	Eltávolított (hiányzó) vízum	6
	Fiktív okmány	1
	Lapcsere	5
	Laphiány	29

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Bélyegző	Biankó jogtalan kitöltése	2
	Egyéb	3
	Intellektuális hamisítás	59
	Törlés/átírás	199
	Utánzat	1006
Személyi igazolvány	Biankó jogtalan kitöltése	19
	Fényképcseré	1
	Fiktív okmány	1
	Intellektuális hamisítás	1
	Törlés/átírás	10
	Utánzat	85
Tartózkodási engedély	Biankó jogtalan kitöltése	9
	Fényképcseré	1
	Intellektuális hamisítás	2
	Törlés/átírás	2
	Utánzat	23
	Utánzott adatoldal	1

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
	Törlés/átírás	31
	Utánzat	25
	Utánzott adatoldal	20
Vízumbélyeg	Törlés/átírás	13
	Utánzat	30
Személycsere	Személycsere	42
Mindösszesen		1479

Hamisítás tárgya	Hamisítás módszere	Összesen
Útlevél	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Egyéb	1
	Eltávolított (hiányzó) vízum	4
	Fényképcsere	4
	Fiktív okmány	2
	Intellektuális hamisítás	4
	Lapcsere	3
	Laphiány	12
	Törlés/átírás	51
	Utánzat	21
	Utánzott adatoldal	17
Vízumbélyeg	Biankó jogtalan kitöltése	1
	Törlés/átírás	12
	Utánzat	51
Személycsere	Személycsere	98
Mindösszesen		1706

Természetesen nagyon sokféle szempont alapján lehet még a keresztszűréseket elvégezni, amelyek előremutató eredményt hozhatnak és fontosak az okmányvédelem fejlesztése szempontjából is. Ezzel együtt az elvégzett forráselemzések, az elkészített táblázatok is alkalmasak a további elemzésekre, de mindenképpen kijelenthető, ezen kutatási eredmény alapján, hogy *az okmányok védelmi rendszerének fejlődése a közokirat-hamisítások elkövetésének módszerbeli változását/átrendeződését eredményezi.*

IRODALOMJEGYZÉK

- Balla József (2017a): A határforgalom-ellenőrzés tartalmi változásai 1990-ig. *Hadtudományi Szemle*, 10. évf. 2. sz. 395–316.
- Balla József (2017b): Határforgalom-ellenőrzés és úti okmány hamisítás 1996–2004 között. *Hadtudományi Szemle*, 10. évf. 4. sz. 373–397.
- Hadtudományi Lexikon* (1995). Szabó József szerk. Budapest, Magyar Hadtudományi Társaság.
- Nagy György (2010): Határország 1957–2007. *Rendvédelem-történeti Füzetek*, 17. évf. 21. sz. 57–65.
- Sallai János – Szóke István – Varga János – Vass Ferenc – Vájlak László – Virányi Gergely (2000): Határellenőrzés az Európai Unióban. In: Virányi Gergely szerk.: *Tempus-Projekt Institut Bildung*. JEP-13165-98. Budapest, Rendőrtiszti Főiskola, Hanns Seidel Alapítvány.
- Som Krisztián (2014): *A magyar úti okmányok 1848–2012*. Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság.

Jogforrások

- A Tanács Határozata (2007. december 6.) a schengeni vívmányok rendelkezéseinek a Cseh Köztársaságban, az Észt Köztársaságban, a Lett Köztársaságban, a Litván Köztársaságban, a Magyar Köztársaságban, a Máltai Köztársaságban, a Lengyel Köztársaságban, a Szlovén Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban történő teljes körű alkalmazásáról (2007/801/EK). Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:323:0034:0039:HU:PDF> (2018. 02. 14.)
1997. évi XXXII. törvény a határőrizetről és a Határőrségről. Forrás: <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700032.TV> (2018. 01. 12.)
- Útlevelkezelői Szabályzat (2004): Budapest, Határőrség Országos Parancsnokság, Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály.
- 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítása Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról. Forrás: Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály.
- 328/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállított, magyarországi beutazás céljából elismert okmányok meghatározásáról. Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700328.kor> (2018. 02. 11.)
- Az Európai Parlament és Tanács 1105/2011/EU határozata (2011. október 25.) a külső határok át lépésére jogosító és vízummal ellátható úti okmányok listájáról, valamint az e lista összeállítására irányuló eljárás meghatározásáról. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A32011D1105> (2018. 01. 10.)

Internetes források

- www.consilium.europa.eu/prado/hu/prado-recognised-documents.html (2018. 01. 29.)
- www.consilium.europa.eu/prado/hu/prado-start-page.html (2018. 01. 29.)
- www.edisontd.net/ (2018. 02. 11.)
- www.penzjegynyomda.hu/fuzetokmanyok/ (2018. 02. 11.)

ABSTRACT

Border Traffic Control and Forgery of Official Documents between 2005 and 2017

BALLA József

The amount and distribution of forged official documents revealed during border traffic controls were influenced by the adopted control techniques and by the fact that Hungary had made significant steps towards and had prepared for the Schengen membership. There is a clear correlation between the shift in the forgery methods of official documents and the security and defence elements of the documents used as the object of forgery. The documents, which contain such security elements that are adjusted to the technological state of development of the era, are less likely to become the 'targets' of forgers compared to those which have low level protection system.

Keywords: border traffic, border traffic control, security, forgery of official documents